

formaliter habitus, sed tantum virtualiter, quia oppositio pertinet ad genus agentis sequivoci, quare effectivè concurrit; & quia non datur actio corruptiva per se, sed tantum per accidentem, hinc actus prius debet producere habitum proprium, qui postea formaliter concurret ad destructionem oppositi habitus, juxta dictam disput. 5. de Gen. q. 4. quia causa philosophandam erit in aliis qualitatibus contraria, scilicet subiectum habens capacitatem ad determinatos gradus, & quandocumque habitus oppositi non excedunt illam capacitatem, unum non defrui ab aliis, ut de calore, & frigore non excedentibus gradus intensos diximus disp. 1. de Gen. q. 4. art. 1. ratio esse potest; quia nulla apparet ratione, ergo in illo infantili voluntatem retardari ab habitu vitioso secundum totam intentionem illius habitus, sicut retardabatur ante illud infans, quia antea voluntas non supererat reflectentiam, in instanti supererat determinando le actum bonum; eo vel maxime quod non requiritur ad causationem, quod causa tempore prececedat effectum ex dictis disp. 8. Phyl. q. 2. art. 2. & introductio forme novae est prior natura expulsoe forme antiquae ex dict. de Gen. q. 4.

51 Sed contra insurget Arriga in instanti elicitionis actus voluntatis prius natura fuit indifferens etiam ad actum oppositum, ergo in eo instanti pro priori natura extitit habitus oppositus; prob. conseq. quia ille habitus hic, & nunc, si voluntas voluntari est elicere actum vitiosum, erat futurus concusa illius actus, at omnes concusa actus fuit in priori natura infantilis illius in quo poterat esse actus, ergo etiam habitus fuit in illo instanti. R. respondit. hanc replicam sumere vim ex falso intellectu infantium natura, quia non debet explicari per verbum est, non enim inflans natura est mensura existentia rei, ita in uno sive in alio non existat, sed per verbum intelligi cum fundamento in re, in qua uel quae ad ipsam dependent inter illa, ut diximus disp. 9. Log. & fallum est, voluntatem in priori natura esse reverentur indifferentes ad actum oppositum in sensu, quem intelligent Arriga, quia tunc habebet actum in eodem instanti temporis quia illum elicere, & simul non habebet, quia intelligent indifferens, ait, quod habitus contrarii, si caudent effectus incompossibilis, sunt incompossibilis in cauendo, tales sunt scientia, opinio, & error, quia effectus etiam in gradibus remissis sunt incompossibilis.

R. respondit. neg. aliquum, ratio est, quia si aliquis haberet opinionem, vel errorem habitualem, & posset demonstrationem acqueret, si post aliquod tempus obliviceretur illius modi demonstrativa, adhuc esset promptus ad eliciendos syllogismos illos sophisticos, vel probables, signum evidens, quod non fuit totaliter corruptus ille habitus. Tunc quia non est major ratio de habitibus temperantie, & intemperantie, ac de habitibus scientiae, & erroris; ad probat. dicimus non esse partitem de adiunctis, & de habitibus, quia etiam actus temperantie, & intemperantie sunt omnino incompossibilis; ratio disparitatis est, quia actus proxime, & immediate tendunt in obiectum, ut habitus remoti, potentialiter, & per modum inclinationis; patet autem non repugnare, potentiam inclinatum in aliquod obiectum actu tendere in oppositum, ut repugnat in duo obiecta opposita simili modo. Ad Scottum dicimus, non docimur ab absorta similitudine, ut habitus inobedient, ut habitus incorrupti possint ad destructionem illius partis destruuntur, id est in nova parte non erit habitus, nisi per exercitum actuum de novo generetur: quo actu habitus potest esse intensior in una, quam in altera parte, quae variatio intensio mimis inclinatio potest, & habitus activitatem; Secundo modo per qualidam novas qualitates possunt corrupti habitus in organis sensitivis, & ceteris species sensibili, idcirco interdum non solum species, quoniam propriae producent efficienter, non formaliter, nec statim totaliter, sed placuisse. In istis, hoc est, ergo quia species impresa contraria sunt simil in esse intento, coquod est principium oppositorum actuum nullam dicit oppositum, etiam habitus; quia speciem ad actum primum, possunt esse simili in esse intento. R. respondit. neg. conseq. quia species sunt principia simpliciter necessaria complectiva potentia in actu primo proximo; ut habitus sunt inclinations non simpliciter necessaria ad actus, & si eadem potentia ut sic potest in opposita, ita potest esse informata oppositis species, at sicut non potest esse sequitur inclinata ad opposita, quia inclinatio non relinquit potentiam indifferenter, ut faciunt species, sed trahit aliter ad unam partem, id est nequit esse habitus contrariae informantur in gradibus intensis; unde habitus erit quid medium inter actum, & potentiam.

50 Dicte etiam; si aliquis habens habitum uiti intentum ut odio, elicit actu oppositum, in eo instanti, in quo elicitur actus, pro priori natura supponit habitus uiti ut odio, quia tunc retardat voluntatem ab illo actu, ergo habitus vitiosus per totum illud inflans existit; aliter idem in eodem instanti temporis est, & non est, ergo pro eo inflanti temporis objectum, debilitat prior inclinatio, nec simili est ad varia intensus inclinatus.

51 Tertio Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 10. concedunt habitus, non solum per actus contrarios, verum etiam disparitos corrumpti, quatenus potentia, cum sit limitata, & habitus sit major quedam inclinatio ultra virtutem innatam potentie, non poterit potest ad tot, & varia objecta esse simili propria, idcirco per novos habitus disparitos ministrantur habitus praecedentes definiti a suis actibus; & hoc, inquit, patet experientia, quod quis cum incipit affectu circa aliquod objectum, debilitat prior inclinatio, nec simili est ad varia intensus inclinatus.

Sed urget potest his modis ex hoc, quod habitus circa potest non exercit capillitatem effectivam, non enim producit aliquid in potentia, sed solum in genere causa formalis per informationem inclinatio ipsam ad proprios actus, ergo limitatio virtutis active in potentia parum referit ad receptionem habituum, quia si habitus reficit potentiam in genere causa formalis, reficitur a potentia in genere causa materialis, quoniam subiectum est veluti infinita capacitas, nisi formas inter se repugnant, ergo habitus disparati nullo modo se impedirent informatione potentiae. Ad experientiam in contrarium dicimus infra.

52 Quartu. Ochan. in 4. d. 1. ad 1. Gabr. in 3. d. 3. q. 1. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

Sed communior opinio tenet oppositum, nunquam scilicet ex-

satione actuum habitus corrumpti; posset colligi ex Scot. 2. d. 3. q. 10. F. & 4. d. 6. q. 10. O. & d. 45. q. 1. A. & q. 3. F. & L. decente habitum est qualitate permanentem de difficultate mobilis a subiecto; & potest probabiliter suaderi, quia si cessante actu statim deficeret paulatim habitus, si quis elicere actus remissos cum aliqua mora, nunquam acquereret habitum, quia prima pars a primo actu causata deficeret ante adventum secundi actus, si vero permaneat per aliquod tempus, & posset celari, jam deberet assignari aliqua causa destrucionis, & variationis. Tunc quia vel celari continuo, vel per horas intermedias, aut totaliter, & subito, non tertium, nam experiri post longum tempus habitum diminutum, & non taliter destruunt, non secundum, quia cum partes illae sint ejusdem rationis, non est major ratio, cur una die durat; quam altera; nec primum, quia licet per tempus permaneat, tamen qui inciperet definiri, brevi intervallo destrueretur totus habitus, quod est illi contra experientiam.

53 Dices scientia, error, & opinio sunt inter se incompossibilis, sicut & actus ipsorum, ratio est, quia habitus erroris inclinat ad affirmationem, vel negationem alius predicatorum de aliquo re, quam inclinationem omnino destruit actus scientiae; unde Doctor in 3. distin. 24. Mo. loquens quoniam scientia est cum opinione, ait, quod habitus contrarii, si caudent effectus incompossibilis, sunt incompossibilis in cauando, tales sunt scientia, opinio, & error, quia effectus etiam in gradibus remissis sunt incompossibilis.

R. respondit. neg. aliquum, ratio est, quia si aliquis haberet opinionem, vel errorem habitualem, & posset demonstrationem acqueret, si post aliquod tempus obliviceretur illius modi demonstrativa, adhuc esset promptus ad eliciendos syllogismos illos sophisticos, vel probables, signum evidens, quod non fuit totaliter corruptus ille habitus. Tunc quia non est major ratio de habitibus temperantie, & intemperantie, ac de habitibus scientiae, & erroris; ad probat. dicimus non esse partitem de adiunctis, & de habitibus, quia etiam actus temperantie, & intemperantie sunt omnino incompossibilis; ratio disparitatis est, quia actus proxime, & immediately tendunt in obiectum, ut habitus remoti, potentialiter, & per modum inclinationis; patet autem non repugnare, potentiam inclinatum in aliquod obiectum actu tendere in oppositum, ut repugnat in duo obiecta opposita simili modo. Ad Scottum dicimus, non docimur ab absorta similitudine, ut habitus inobedient, ut habitus incorrupti possint ad destructionem illius partis destruuntur, id est in nova parte non erit habitus, nisi per exercitum actuum de novo generetur: quo actu habitus potest esse intensior in una, quam in altera parte, quae variatio intensio mimis inclinatio potest, & habitus activitatem; Secundo modo per qualidam novas qualitates possunt corrupti habitus in organis sensitivis, & ceteris species sensibili, idcirco interdum non solum species, quoniam propriae producent efficienter, non formaliter, nec statim totaliter, sed placuisse. In istis, hoc est, ergo quia species impresa contraria sunt simil in esse intento, coquod est principium oppositorum actuum nullam dicit oppositum, etiam habitus; quia speciem ad actum primum, possunt esse simili in esse intento. R. respondit. neg. conseq. quia effectus etiam in gradibus remissis sunt incompossibilis.

54 Secundu. habitus corrumpti possunt ad variationem subjecti; duplicitur autem potest subiectum variari, vel quod entitatem, vel quod dispositiones; primo modo variatur, cum per nutrimentum restaurantur partes corporis, & consequenter organa potentiatur, in quibus residunt habitus materiales, qui necessariò ad destructionem illius partis destruuntur, id est in nova parte non erit habitus, nisi per exercitum actuum de novo generetur: quo actu habitus potest esse intensior in una, quam in altera parte, quae variatio intensio mimis inclinatio potest, & habitus activitatem; Secundo modo per qualidam novas qualitates possunt corrupti habitus in organis sensitivis, & ceteris species sensibili, idcirco interdum non solum species, quoniam propriae producent efficienter, non formaliter, nec statim totaliter, sed placuisse. In istis, hoc est, ergo quia species impresa contraria sunt simil in esse intento, coquod est principium oppositorum actuum nullam dicit oppositum, etiam habitus; quia speciem ad actum primum, possunt esse simili in esse intento. R. respondit. neg. conseq. quia effectus etiam in gradibus remissis sunt incompossibilis.

55 Tertiu. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. & 10. concedunt habitus, non solum per actus contrarios, verum etiam disparitos corrumpti, quatenus potentia, cum sit limitata, & habitus sit major quedam inclinatio ultra virtutem innatam potentie, non poterit potest ad tot, & varia objecta esse simili propria, idcirco per novos habitus disparitos ministrantur habitus praecedentes definiti a suis actibus; & hoc, inquit, patet experientia, quod quis cum incipit affectu circa aliquod objectum, debilitat prior inclinatio, nec simili est ad varia intensus inclinatus.

56 Quatu. Ochan. in 4. d. 1. ad 1. Gabr. in 3. d. 3. q. 1. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

57 Quintu. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

58 Sextu. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

59 Septu. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

60 Octau. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

61 Novetu. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

62 Decau. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

63 Undevi. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

64 Sexagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

65 Septuagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

66 Octuagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

67 Nonagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

68 Octuagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

69 Nonagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

70 Octuagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

71 Nonagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

72 Octuagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

73 Nonagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

74 Octuagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

75 Nonagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

76 Octuagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

77 Nonagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

78 Octuagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

79 Nonagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

80 Octuagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub. 6. Argent. q. 1. art. 1. ad 6. & inclin. Salas, p. 2. tr. 10. disp. 6. art. 3. afferunt habitus etiam otio corrumpti per cessationem ab actibus, qui inquiet, pendens in fieri, & conservatur actibus, non quod cessante actu statim cefer habitus, quia sic nullus detur habitus, sed vel quod cessante actu habitus statim incipiatur diminui, vel quod perficit per aliquod tempus, quo transfacto, nisi denud foreatur actibus, incipiat destrui, sicut dicitur de impulsu.

81 Nonagesima. Val. part. q. 5. de habit. punct. 2. & Averua q. 4. art. 2. dub.

Dubitari tamen solet, an haec potentia complete sumpta, ut felicitate ex anima facultate, & organo constat, sive inter realiter distincte, an vero in una potentia realiter, & solam multipliciter formata, vel ratione (quomodo ab anima distinguuntur, diximus dñp. 9. 1.) Prima opinio ponit distinctionem realem inter illas, ita majoris per Thomistum quos citant, & sequuntur Complut. dñp. 8. de An. 9. 3. Joan. de S. Thom. quos 3. art. item Contar. tom. 3. q. 39. de potentia anima cap. 6. Roccus 2. de An. 9. 27. Averla qz. 50. fct. 6. & 8. idem quoque videtur sentire Taz. de An. q. 1. §. Dubitatur prima, & ali. Altera oppositum est negativa, quam tenet Dux i. 3. p.2. quz. Vales. b. l. controv. cap. 9. Comib. 2. de An. c. 4. q. 9. Ruv. tr. de pot. an. veget. quz. Moris dñp. 1. q. 2. Suarez 2. de An. 9. & 10. Cavellus dñp. 2. de An. 15. idem quoque sentiunt de potentia nutritiva, & augmentativa. Tertia sententia dñp. 1. q. 2. De dñp. 1. q. 2.

Dicimus tamen potentiam generativaem esse realiter à nutritiva, & augmentativa diffinimus, has verò probabilitas est realiter non differo. Hoc conclusio conformior est nolis principis, & Scotti doctrinae, nam in d. 4.i. o. 9.7. A. & d.44. q.2. A. & d.45. q.3. M. longendo de potentis organis, & corporibus quia supponit realiter inter se differre. Prima pars, quod generativa est ab aliis realiter diffinita, prob. nam ex Scoto cit. porrensis ista complexe dicunt fermentum illam constitutum ex facultate animae, & parte illa corporis organicae, five sit caro , five os, aut cartilago, ut diximus, disp.a. num.1. sed partes istae corporis specie distinguuntur inter se, ut cum Scotto ostendimus disp.2. Phy. i. 4. art.2. & disp.3. de Gen. q.3. art.1. ergo forma constituta specie differenti, hac ratio mutuus urgere debet Scottius, & qui anima poterioritate admittuntur in viventibus, potentialem ab anima realiter non distinguunt. Confirm. potentia generativa est duplex, alia in temine, alia in vivente, prima est realiter diffinita à nutritiva, ut omnes concedunt, nam nutritiva est potentia vitalis , at virtus feminalis est inanimis, & in subiecto realiter diffinita, quae est femen. Potentia generativa viventis etiam realiter difficit, quia non est ad cundem terminum cum nutritiva, huc enim terminatur ad substantiam viventis animatum, illa vero ad femen, quod species difficit, quia etiam in corpore est inanimatum; habent quoque modum operandi diversum; nam nutritiva ictus alsumit alimentum , illudque in substantiam partimale convertit, plantibus vivens, quae libi acquirit juvorum substantiam, tum propter augmentum, tum proper refuorationem derperdit, eadem autem substantia vel productiva quantitas actione aquivoce, unde perferit adus illi sunt conexi, nra est ponenda qualitas aliqua productiva quantitas, nam hoc est substantia qualitatis, & omnium accidentium, ut diximus disp.3. Phy. q.3. art.2. & consequentes prafusponiti debet cùcumque qualitatib[us] materiali; an autem diffinitus inter se formaliter, patet ex dictis disp.2. q.1.

Ex his deducitur, potentiam nutritivam in vivente non esse unam specie, fed multiplicem, sicut partes corporis viventis (specie diffrantur; infusae potentiam concoctivam alimenti, quia est alicuius substantiae productiva, quando per concoctionem alimentum substantialis mutatur, nec realiter a nutritiva distinguit, que in organo vel concoctio exiliat, sed eadem substantia utrumque facit, quae etiam de nutritiva exiliente in organo potentia generativa est et dicendum, quod feliciter realiter a generativa non distinguatur, sed eadem substantia feliciter nutrit, & semen producit, quae substantia est immediate activa substantia; ab aliis tamen potestis partibus specie diffinita specifico quoque distinguunt. At potentias alias feliciter conservativam, attractivam, expulsivam, &c. proponi possunt realiter diffinitas à nutritiva, ut per illos potestis intelligentia occidentia quadam, cum humores concurrentes ad ictos actus, quomodo disp.2. de Gen. num.68. diximus flavatorem ab intellencia profundenst sua mordacitate cauare excrementorum expulsonem.

memoriam expansionem.

9 Contra primam partem conclui. arguitur ex Arifot. 2. de Gen. anim. cap. 4. ubi ad eandem facultatem vegetabilis anima generare filii simile, & augere, sicut idem alimentum est, ex quo augetur, & ex quo constitutior primum, & 2. de An. 42. inquit: *Quoniam autem eadem parentia animalis ex vegetativa, & generativa, de aliamento necessarium est determinante primum, separari enim ab aliis poteritis operi hoc*, & text. 54. at, *Vegetaria enim anima, & aliis, & prima, & maxime communis potentia est animalis, cuius sensu opera generare, & alimento uti*. Tum 2. nulla adest necessitas multiplicandi has potentias; nam eadem virtus nutritiva potest ex eodem alimento efficere sanguinem, medullam, & lac juxta exigentiam diversarum partium carnis, ossis, &c. ergo eadem virtus poterit ex fagine humeri confidere. Tum 3. habent idem objectum scilicet alimentum, ex Arifit. cit. ergo sunt eadem potentia, nam potentia, & actus specificantur ab objectis. Tum 4. habent cundem finem, qui eti prodiu substantiam vivaz, & licet una terminetur ad partiale, altera ad totalem substantiam, parum referit, quia haec substantiae sunt eidem rationis, & solo numero differunt; sicut eadem potentia iunxit generat alium ignem dilatuum, vel lepidum auget; & ramus abscissus deinde plantatus per eandem virtutem, qua prius

7 Sed haec responsio multa continet falsa; falsum enim est in omnibus reperiri potentiam nutritivam, sicut cum generativa, quam enim si per potentiam generativam intelligatur potentia productiva quomodoque substantia viventis, positis admissi, quia ut sic cum nutritiva etiam coincidit, unde nutritio dici potest aggregatio, & potentia nutritiva aggregativa; attamen si potentia generativa sumatur pro illa, que est feminis productio-

objuctum, & hoc opere distinguitur ab aliis gradibus animalium, qui non
verlanter circa alimentum, in quo tanta verlatura vegetativa. Ad 2.
falem est, potentiam nutritivam carnis et eiusdem speciei cum
potentia nutritiva ossis, ut diximus, ideoque sanguinem, lac, & me-
dullam multi species distinguuntur; sed quicquid fit de hoc, certum
est, fenes species differre ab his omnibus propter virtutem formatio-
vam corporis, quia et propria ipsius subfusalitatis forma. Ad 3. ha-
bitent idem objuctum remotum, non proximum, nam nutritiva recipi-
tis pro termino subfusantiam animaliam partiale ex alimento, pro-
ducibilem, generativa vero subfusantiam feminis ex eodem alimento.
Ad 4. quamvis habeant eundem finem ultimam, diversimodo ta-
men illorum recipiunt, nam nutritiva est ordinata ad reparationem
deperiti, & idem intrinsecus recipiunt subfusantiam partiale, at
generativa est ordinata ad subfusantiam totalem per se, & hoc suffi-
cit, ut dicatur diversa potentia, nam ut diximus disp. 2. qu. 4.
circa idem objuctum sub diversa ratione considerantur postulat, &
potentias species distinguitur, inquit, sed sub eadem ratione
dimidio distinguitur fumatur vel ex diversitate modi tendenti, vel
ex alio capite; nec exempla de igne, & ramo aliquid valent,
ignis namque per se recipiunt productionem ignis, & de per accidens
est ignis, quod generat, vel agenerat, non enim propriè nutritur,
ideoque eadem potencia sufficit; ramus plantatus eadem potencia se
confervat, quia hæc action non est simpliciter generativa, at non ca-
nonem potendi producit fenus, quia scilicet nutriti fecundum omnes
partes. Ad 5. nutritiva est omnium membrorum formativa, non taliter,
sed partialiter, non mediated, sed immediate, at generativa est
formativa omnium membrorum totaliter, non partialiter, mediated
scilicet virtute feminis, non immediate, quod sufficit ad distinc-
tionem realium argendum.

Secundo argum. contra 2. partem conclus. Tum quia nutritiva idem alimento, sed ut est quantum ex Arif. l. de Gen. cap. ergo diversi aditus erunt circa haec objecta, quales sunt nutritio, & argumentatio, & consequenter diversae potentie, substantia enim, & quantitas differunt predicamento. Tum quia separantur ad invicem, nam nutritio est in eundem tempore vita, augmentum solido tempore incrementi. Et sicut ex dictis diffinita, auctoritate Ioh. statim
61. cc. 1 et seqq. 12. An. apud Comiso. 3. de An. cap. b. q. 1 & 10. etat, ex opposito affluent potentias fermentis esse intercedentes, nullo modo passivas, ex quibus fermentationem causant non in sensibus, sed in organo. At illud medianus distinguendo de fenu, quod sicut datur intercedens agentis & passibilis; ita quoque detur fermentum agentis, cuius est fermentationem producere, & fermentum passibilis, ut fermentum, & qui adhuc illum recipiat; ita Jan. 3. An. q. 16. Apollin. qualitat. 3. & quidam alii.

poter incrementum. Responda. ex dictis disip. 2. quæst. 4. ubi minus potencias realiter ab anima non distinguuntur, & quæst. 4. ubi specificationem potencies ab objectis declaravimus, quod faciliter non necessariò debet esse tanta distinctio in principiis, quanta in principiis, intellectu, & volitio realiter distinguuntur, non tamen intellectus, & voluntas sic nutritio, & augmentatio realiter distinguuntur, poulunt tamen ab eodem realiter principio produci, funguntur eadem ut alterius substantia, & accidensum connaturaliter productiva, abique ex quo in se plura principia realiter distincta continent, solum posset ex hoc inferri distinctio formalis non realis. Ad 2. patet ex dictis disip. 8. de Gen. qu. 8. quod audio, quod tempore comitatur nutritio, & qua vivens fit major, solum connaturaliter differt, & secundum maius, & minus, id est cetero cestis audio solum quoad connatum, que est minor illa quantitas praecedens. Tum quia, & si cestaret, adhuc non concludetur, nam etiam in leme cefata potencia nutritio, non tam illa ponunt adverbari à nutritiva juvenia distinctam potenter realiter.

Ceterum quæ de ipsis potentiis, & actibus ipsarum solent adhuc pertractari, sūe explicuiimus disp. 8. de Gen.

Q U E S T I O N E

*De potentiis anima sensitiva in communi, earumque
activitate*

A nimæ sensitivæ, quæ est animalis forma essentialis, & constitutiva, tres facultates alignari solent operationes vitales, sensu, sive sensatio, appetitio, & motus localis, atque idem tria dantur potentiae animæ sensitivæ in communione, scilicet cognitiva, sensu sensitiva, appetitiva, & loco motiva, primæ sensibiles percipiunt, unde dividit se in externam, & internam; secunda appetit communum, & con sequenter incommodum fugit, & dividitur à quibusdam in irascibilem, & concupisibilem tristitia inferior ad acquirendum bonum concupitum, & fugendum malum apprehensum, sive duplex, perfecta, quo motum progressivum casat de loco ad locum, & imperfecta, quo solum effectus imperfectum quandam motum localem scilicet dilatationis & constrictions. Haec tria potentiarum genera animam sensitivam comitantur in omnibus animalibus, licet non necessarij secundum omnes species, nam multa animalia carent quibusdam sensibus externis, & internis, & multa sunt, quæ potentiam motivam perfectam non habent, qua ratione Arist. 3. de An. 45. afferuntur potentiam motivam non convenire omnibus animalibus, quod est intelligendum de potentia perfecta, nullum enim est animal cui saltus imperfecta potest motiva non competit, ut idem afferit tex. 15. cum enim non habeant alimento libi conjunctum, non est ovum præparatum.

*non enim opus progressivæ moveri, sed folum, dum percipliant convenientiam, dilatant le, dum vero patiuntur difformitatem, se ferunt strigunt; & hiis generis præcipue sunt plantæ illæ, quæ operationes quadam animæ sensitivæ videtur habere, nam si fuit operillas contingit, se dilatant, ut compuncte se contrahant, sic re-
ditur.*

QUÆSTIO III.

Quodnam, & quoniam sit objectum sensibile.

quia nihil videtur essentialiter ordinari ad illam operationem ad cuius principium se habet in potentia contradictionis, sicut ad accidens per accidens, ut patet in ligno, cuius propria perfectio non est calefieri, ex quo lignum se habet ad calorem, sicut ad accidens, per accidens eritiam precedentis rationes. Neque produci potest ab aliqua alia substantia, tunc propter eadem rationes: tunc quia non est haec substantia affigibilis, ergo remanet, quod caufetur à potentia, verò an totaliter, vel partialiter, dicimus infra.

Secundo, quod hæc potentia sit etiam eiusdem actus receptiva, probat, non enim est vera opinio illa, quod sensatio in organo recipitur, nam ut sit Aris, de somno, & vig. cap. i. sensatio non est sensus animæ, neque corporis, sed totius conjuncti; tunc quia organum, ut ab anima prædictum, non est vivens, at sensatio est actus vitalis, peritque in subiecto animali, & vivente recipi. Non minus est falsa illa sententia dilingens de sensu agenti, & possibili, nam est datur sensus (de quo infra qu. 5. art. 2.) hic non ponetur in ordine ad sensationem, sed respectu speciei, sicut intellectus agens talis dicitur, quia efficit speciem, non intellectu, hæc enim & ab intellectu possibiliter productur, & ab eodem recipitur, ut suo loco dicimus, ergo quicquid est de ista distinctione, certè eadem potentia sensitiva producit sensationem, & recipiet, accedunt rationes mox adducenda in contrarium. Hæc doctrina est etiam intelligenda de potentia appetitiva, & discursiva, de solo intellectu dici potest, at si largè accipiatur, prout significat gradum vite intellexualis, etiam voluntati convenit. Juxta hanc duplicitatem sensus acceptatione sensibile, naturaliter loquendo, sicut enim est ab omnibus recipitur, naturaliter loquendo: solum dubitatur, an faltem supernaturaliter possit potentia sensitiva elevari ad videndum objectum spirituale, Arriaga dis. 5. de An. scilicet 1. & 2. negat ab his potentiis materialibus posse divinitus spirituale cognoscere, concedit tamen non repugnare potentiam aliquam materialem cognoscitivam rei spirituales, imo & ipsius Dei, idem fentil Valent. p. dis. 1. q. 12. d. 8. Opposita opinio est communior, quod scilicet absolute repugnat potentiam materialem tendere in objectum spirituale; ita colligit potest ex Scoto 4. d. 49. qu. 4. A. ubi ait, solum potentiam immateriali posse per operationem sensu attingere perfectum bonum, ut in ipso est beatitudine, ergo potest potenter tantum materiali, ut in objecto est beatitudine, & consequenter nimirum spirituale objectum: clarus in codem 4. d. 10. q. 9. A. quo loco docet, Angelum, & substantiam separatum non posse videri ab oculo corporeo qua caret illis principiis, quæ requiruntur in aliquo objecto ad actum sensacionis, scilicet quantitatæ, & qualitatibus sensibilibus, & d. 49. qu. 2. §. Respondeo, idem docet per totum; & d. 49. qu. 12. ad 2. Et quidem de potentia, quæ de facto datur, faciliter probari potest aliquid, nam potentia de sua ratione formaliter ita petit verari circa proprium objectum adequantum, ut neque ab intrinseco extra illud tendere, nam ab objecto adequantu specificatur, & si posset in aliud tendere, vel faltem divinitus elevari objectum, illud non est adequantum, & mutaret naturam ipsius potentie, sed potentia sensitiva pro objecto adequo respiciens ens materia, nec quodlibet, sed aliquod tantum, ut patet, ergo nequepot recipere objectum spirituale; tam quia lignum ex hoc, quod nullum potest vitaliter operari, & arguitur ex propria natura non esse vitaliter operativum, & consequenter neque de potentia aboluta Dei, sine mutatione intrinseca naturæ, ergo quia videmus potentias materialis nullum potest ferri in spirituale, debemus inferre, hoc illis ab intrinseco competere.

20 Quod primum: quatuor conditions alignari solent, ut res aliqui dicunt sensibilis; prima est, ut sit res real, per quam excluduntur entia rationes, & negationes, ac extrinsecas denominaciones; secunda, quod sit corporeum, seu material, per quam legantur res spirituales, tercia, quod sit singulare, quæ ratione naturæ communes non dicuntur cadere sub sensu; quarta, quod sit accidentiale ad differentias substantiarum, quæ non ponitur per se sensibili, sed ratione accidentium; quælibet harum conditionum est disputatione.

Prima igitur conditionis est, quod sit ens real, ratio est, quia objectum per se sensibile movere sensum immittendo speciem sui, ut in quoque, dicimus, quæ est ens real, ergo necessario objectum debet esse ens real, nam non ens nequit speciem sui caufare, & hæc conditio ab omnibus recipitur. Arriaga tamen disput. 5. de An. scilicet 5. videbat docere, posse brata apprehendere puras negationes, putat negationem lucis, coloris, &c. apprehensione quadam negativa, non per species à negationibus causatas, sed à Deo ipsius, quibus formantur apprehensiones aliquas negationes, non est ibi color, non est ibi Sol, &c. Moveret, quia ex una parte non potimus brata denegare cognitiones negationum, nam terrenus umbra homini, vident, ubi sunt portæ, fenestræ, vacuitates, & ipsis volens in hominem recipiendo lapides, non eligit quocunquam, sed parvus, quod potest sustinere, ergo percepit parvitate lapidis, quæ formaliter est negatio majoris quantitatis, non enim solum percepit lapides, sed lapides ut parvus. Ex alia parte non videtur rationabilis modus, quo apprehensiones illæ haberentur, quæ non per species predicationis, Deus enim etiam de bellis est sollicitus, ut necessaria ad tuendam vitam subministrat, sine tamen hac cognitione negationem vix possunt per dem moveare: hoc autem multis ostendit impugnando aliorum responsiones.

21 Verum quicquid est de illis species, an possint dari (ex eo quod si dari potest falso in intellectu separato species expella, que attingat negationem, illamque formaliter representant, item dici posse forte de specie impelta, quod possit virutualiter representare negationes aliquas) Non apparent tamen necessitas, ut tot species infuse admittantur in brutis; nam vellet cogitare ab instanti generationis, & sic vel oportoret ferre infinitas species negationum infusa admittere, quod non est rationabile, vel quod una species sit plurimum negationum representativa, quod est falsum, ut probat Doctor de speciebus angelicis in 2. d. 3. quæst. 10. tum quia haec species efficit perfectissimam, ergo non deberent denegari homini perfectissimum animali; vel illæ species infunderentur in tempore à Deo, & hoc etiam sine fundamento alterius, quia tunc Deus aliquid de novo se posse producere, quando per causas secundas, non potest nisi possit, modò possimus talvare actiones brutorum sine illis speciesibus. Nam quando ait, brata ab umbra terri, hoc evenit, quia umbra ut plurimum non est privatio totius lucis, sed habet lumen quoddam secundarium figuratum juxta corporis figuram, cuius est umbra, ideoque potest movere sensum, vel si totaliter absbet omne lumen, tunc non apprehenderentur apprehensione quadam simplici, & affirmativa umbram illam, si enim nos

secundum, aquil potest, quod non sit simili potentia passiva, alter frustra datur intellectus agenti; & etiam illi rationibus, quibus ollenditur idem non posse agere, nec moveare seipsum. Sed iam diximus, intellectus agentem non non potest productionem intellecionis, sed speciei; rationes illæ sunt foliatae in Phys. dis. 7. qu. 4. art. 2. & dis. 1. q. 8. art. 2. vide hanc candem ferè questionem de potentia intellectiva dis. 6. q. 2.

Secundo, aquil potest, quod non sit simili potentia passiva, alter frustra datur intellectus agenti; & etiam illi rationibus, quibus ollenditur idem non posse agere, nec moveare seipsum. Sed iam diximus, intellectus agentem non non potest productionem intellecionis, sed speciei; rationes illæ sunt foliatae in Phys. dis. 7. qu. 4. art. 2. & dis. 1. q. 8. art. 2. vide hanc candem ferè questionem de potentia intellectiva dis. 6. q. 2.

Quæstio III.

67

nequimus intellectu quia perfectior est potentia sensitiva, similis apprehensione conciperi negationes, quia entia rationis fingamus, sed solum judicio quodam divisivo concipiimus, quatenus scilicet cognoscimus subiectum non cognita forma in subiecto; quanto minus bona potentia sensitiva poterit tam perfecte negationes apprehendere? solum igitur concipiunt tenebras, vacuitates, portas, &c. quatenus in illis locis non apprehendunt aliquod corpus, vel lucem, ut apprehendunt in aliis locis, similiter ipsis apprehendit lapides parvos, ut proportionatos propria viribus, non quidem per formulariter carentiam majoris quantitatis, sed rudi, & materiali modo; quia ratione phantasie brutorum non erit formaliter collativa, ut solum dicimus dis. seq. quæst. 8. ubi satisfacimus etiam hanc Arriag. quæ contrâ dictum dicendi modum proponit, vide etiam dis. 3. Log. quæst. 4. art. 1. Et in hoc sensu intelligendus est Aris, dum 2. de An. 96. 102. & 120. & 138. ait vitum esse visibili, & invisibili.

22 Secunda conditio est, quod sit corporeum, & materiale, non spirituale, quæ condit ab omnibus recipitur, naturaliter loquendo: solum dubitatur, an faltem supernaturaliter possit potentia sensitiva elevari ad videndum objectum spirituale, Arriaga dis. 5. de An. scilicet 1. & 2. negat ab his potentiis materialibus posse divinitus spirituale cognoscere, concedit tamen non repugnare potentiam aliquam materialem cognoscitivam rei spirituales, imo & ipsius Dei, idem fentil Valent. p. dis. 1. q. 12. d. 8. Opposita opinio est communior, quod scilicet absolute repugnat potentiam materialem tendere in objectum spirituale; ita colligit potest ex Scoto 4. d. 49. qu. 4. A. ubi ait, solum potentiam immateriali posse per operationem sensu attingere perfectum bonum, ut in ipso est beatitudine, ergo potest potenter tantum materiali, ut in objecto est beatitudine, & consequenter nimirum spirituale objectum: clarus in codem 4. d. 10. q. 9. A. quo loco docet, Angelum, & substantiam separatum non posse videri ab oculo corporeo. Tum 2. vel repugnat oculo corporeo viso spirituali creato ab oculo corporeo; ita colligit potest ex Scoti 4. d. 49. qu. 4. A. ubi ait, solum potentiam immateriali posse per operationem sensu attingere perfectum bonum, ut in ipso est beatitudine, ergo potest potenter tantum materiali, ut in objecto est beatitudine, & consequenter nimirum spirituale objectum: etiam in codem 4. d. 10. q. 9. A. quo loco docet, Angelum, & substantiam separatum non posse videri ab oculo corporeo. Tum 3. vel repugnat, intellectum elevari ad videndum spirituale, magis enim dicitur Deus in intellectu, quam res spirituales creato ab oculo. Tum 4. potest anima rationalis informare corpus extensem, ergo viso spirituale oculum corporeum. Tandem potest oculus videre lucem supernaturalem, que in Cœlo reperitur, ergo etiam Angelus, probo conetur, quia Angelus est ordinis naturalis cum oculo, unde minùs dicitur, quia lux supernaturalis. Hinc D. Aug. 22. de Civ. Dei c. 29. movens hanc questionem cludit, potest Deum videtur faltem ab oculis Beatorum, quatenus habent modum quandam speciem supernaturaliter à Deo conceperi.

23 Relip. Moylen, & Iaia vidile Dominum non in propria natura; sed per apparitionem factam ab Angelo in corpore afflato. Tertia authoritas exponit non de visione Dei, sed de providentia divina, quam ex his, que circa ipsum acciderunt, agnoscebat, & hanc scientiam experimentaliter divinae providentiae properevidentiam vocat oculi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanitatem oculis corporeis, quod est manifestum oculi ovi visionem. Quarta authoritas intelligi debet de visione, quam habebunt Beati in die iudicii, de quo ibi loquebatur; dum dixit; in nocturno de re terra surrexitum sum, &c. tunc enim Beatus confidens Christum videbunt divinam essentiam oculo intellectu, quod explicatur illis verbis, In carne mea &c. & faciliusq[ue] Christi humanit

contineri sub obiecto visus ex natura potentiar; vide Scotum 4.d.49.
qu.15. D. Auguſt. non assertive, ſed dubitative ſolum eſt ibi locutus,
imo Epili. 6. & III. oportuſum doceſt, an autem materiale de-
beat exiſtere diuiſibili, vel indiuiſibili modo ut ſentiaſt, di-
cemuſt qu.7.

28 Tertia conditio est, quod tale sensibile fit singulare, ita habet Arist. 2. de An. 60. dicensientem esse universaliter, sensum verò singularium. Attamen quia in cognitione singularium tria interuenient, scilicet natura specifica, & communis, singularitas, seu haecceitas, & tandem ipsum singulare constitutum, certum est, quod ipsum singulare est id, quod percipitur, & se habet ut principium quod movendi sensum, controvertitur tamen de principio quo, & ratione formalis movendi sensum, an scilicet de natura communis singularium, an verò singularitas ipsa. Qui negant naturas communes à parte rei acti distindas differentias individualibus, negant quoque naturam esse rationem movendi, sed ait ipsum singulare sub ratione singularitatis movere sensum; Scotus verò in lib. de An. qu. 22. ubi Cavelles, & 2. d. 3. q. 1. c. I. ubi Lichetus, sustinet rationem formalem movendi esse ipsam natum, singularitatem tamen esse conditionem fini quia non; & quoniam questionem hanc late pertractat Canon. I. Physic. qu. 2. art. 1. concil. 6. Tromb. t. Met. q. 5. & 7. Ant. Andr. ibid. Faber theor. 3.7. id circa paucis illam dilucidabimmo. Dicitur igitur Doctor. 3.7. quod ratio formalis movendi sensum, &

Dicit ergo Doctor, quod ratio formalis movendi sensum, & principium quo producunt speciem est ipsa natura communis, quod probat efficacissime, quia secundum illud potentia moveatur ab obiecto, secundum quod apprehendit illud, sed potentia sensitiva apprehendit singulare secundum naturam communem, non secundum singularitatem. ergo, &c. maior patet, quia ratio

31. Quarta conditio objecti sensibili est, quod sit accidentale, ad hanc etiam pertinet quod sit secundum singularitatem, ergo &c. major patet, quia ratio movendi est etiam ratio cognoscendi, min. prob. potentia cognoscendi.

movendi est etiam ratio cognoscendi, non potest poteris cognoscere obiectum sed alia ratione potest illud distingue, ab omni non habente ilium rationem, patet, quia idem est principium constitutum aliquis, & distinguitum evidenter ab omni alio, quod tale non est illi principio, ad quamlibet enim entitatem sequitur propria unitas, sed neque fensus ponere differentiam inter duos singularia preciosissimis extrinsecis accidentibus, scilicet figura, situ, tempore, &c. solum manentibus naturis, & singularitatibus illorum, inquit si accidentia extrinsecia essent omnino similia, non posset unum ab altero discernere, ut sunt duo radii Solis, rati-
onis enim temperie innovatur, similiter flamma, & tamen fensus judi-
cat esse eundem radium, eandemque flamma, & tamen fensus judi-
cat esse eundem radium, eandemque flamma, & si du homines, enim similes intre se, vel due ova simul competrerant in eodem loco, nullam differentiam perciperent illius, ergo quod ita Scot. i. d. 2. q. 3. K. & d. 22. q. 1. 2. d. 1. q. un. & habetur expreſſio a Aris. 2. de An. 63. & 65. ubi docet, nullam substantiam esse per se sensibilem, sed sentiri mediis accidentibus; & probari potest inductione, nam non est sensibilis sensu interno, quia ut dicimus, substantia non habet propriam speciem sensibili-
lem, neque sensu aliquatenus externo, hi enim pro obiecto refutantur aliquod accidens, ut patet discutenti, & nos dicit, seq. explicable-
mus; neque pertinet ad sensibilem appetitum, quia haec potentia non fertur, nisi in obiectum à cognoscere potesta sensu ap-
prehendere. Tum quia si substantia esset per se sensibilis, certe pol-
lensus eius absentiam cognoscere, sicut per speciem ejusdem praes-
entiam percipieremus, & sic possemus naturaliter cognoscere in Sacramento Altaris substantiam panis abesse, quod est fal-
sum.

percepit, non est singularitas, sed natura communis, quia singularitas non est ratio affirmulandi, sed diligundandi, quare si percepitur, cognoscetur sensus illius esse duo singularia distincta. Accedit, quod sicut in actione reali principium formale agendi est natura, singularitas verò est solum conditio sine qua non, ut omnes conceperint, eo quia illud est principium formale agentis, quod est natura, cur agens affimileat parum sibi, quam affimilacionem intendit in actione, tunc autem est natura non singularitas, quia in illa agens, & parvum convenienter, in ista differunt, ergo idem dicendum de actione intentionali, per quam obiectum intentionaler affimilatio potenter media tenet, feliciter quod natura est ratio movendi, singularitas conditio sine qua non.

32. Conta illam doctrinam primo inligerere possunt illi homines, qui putant substantiam propriam habere ipsam in cogitatione potentia, sed non potest dici sensibilis aliquid ab aliquo interno sensu, sed de hoc dicimus qu. 5. art. 1. Adelst etiam Ciceronem, apud Ragul. dist. 15. p. 3. cap. 26. & leg. qui suthenim primas qualitates esse formas elementorum substantiales, conseqüenter autoritate substantiarum esse per se substantias, quod probat multis autoritate Arizli, qui pluribus in locis corpora substantiales sensibilium nuncupavit, ita 2. de Gen. 7. & 2. de An. 28. docet nos calidus, frigidus, humidus, & siccus nutriti, eorumque, que nutritur, nos per se sensum talium habere, at nutritum est substantia, non accidents. Neque dicas substantiam esse utique sensibilem, non per se, sed per accidens; Nam conseqüenter, nos per accidens habevaimus sensibilia nutritri. ergo magis proprii habemus de

29 Dices contra; si sensus percepit singularia quoad naturam, non quoad singularitatem, ergo effet potentia abstractiva, praeferderet enim naturam à singularitate, hoc autem solum intellectu convenit. Tum 2. sequeretur, quod singulari ut sic non habeat propriam speciem in sensu, & si sensus percepit naturam universalis, quod est abstractus, quia sensus est singularium. Tum 3. species representat id, à quo producitur, & sub illa ratione secundum quam gignuntur, sed species producitur ab obiecto, & singulari est, quia actiones sunt singularium, ergo, &c. Tum 4. sequeretur numerus singularium non esse per sensibilem, contra Arift. 2. de An. c. ponentem numerum, vel sensibilem communem. Tum 5. sequeretur eodem modo singularia percipi à sensu, & ab intellectu sicut etiam quod naturam communem, & tamen singularia possunt modo dicuntur à sensibili cognosci ex 2. de Ani. 6o. & 1. post. 45. Tum 6. omnis sensatio extra animam est singularis, ergo objectum quod causat, est singulare. Tandem sensus distinguat magis album à minus albo, ergo percipit singularitatem, nam in natura communis convenient, & solidum pene singularitatem differunt.

30 Relp. ad 1. neg. seg. illa enim potentia ait ut 'Trom. cit. est abstractiva, quando concipi objectum includens plures rationes cognoscibilis secundum quam illarum abstrahendo ab alia prius cognita, ut se habet intellectus, modo sensus non cognoscit distincte naturam, & singularitatem, & deinde non solum concipi naturam, sed indistincte, & consuec cognoscere singularitatem cum natura non indistincte, & differentiatione inter illa, ut in intellectus dicuntur potentia abstractiva, & quia abstrahit speciem intelligibilem a conditionibus individuacionibus, & quia naturam

Hæc sunt conditiones necessariæ requiriunt ad objectum sensus; verum non omne accidentis universaliter est sensibile per se, nam relationes praecipiut nullo modo tentiuntur; ita nec omnes qualitates, quod paucum declarabuntur ex dicendis.

34 Quoad 2. questionis partem, quotuplex scilicet fit tentables.
Primo

rim dividitur ex 2. de An. 63. & 65. in sensibile per se, & in sensibile per accidentem, illud est, quod ex se, & immediate terminat actionem sensibilis, caditque sub sensu; illud est, quod est unitum sensibili per se, sive nihil conferat ad illud sensibile, ut est redditio filiations in Petri, vel similitudinis (dicimus enim videlicet Francisci), quamvis relationem illam non attinamus dum-

odo videamus Petrum filium, qui est relationis fundatum) per aliquo padlo pertinet, ut substantia & hec enim concurrit sensationib[us] subtendit accidentia, que sunt per se sensibili, & similiiter qualitates virtuales hoc padlo dici possunt, quatenus sunt causa quareundam actionis in sensibili. Sensibile per se diffidit ex eodem ibid, in sensibili pre- sumit, & communem, illud dicitur, quod ab uno solo sensu percipiatur, ut color à vita, sonus ab auctoritate, illud inquit Arift, est, ab omnibus sensib[us], quon non est intelligendum, ut ne- haridat ad hoc ut objectum dicatur sensibile communis, debeat omnibus sensibus percipi, solum enim quedam accidentia sunt, quae aliquid differunt ab omnibus sensib[us], sed sufficiunt, quod fal- lam à dubios cognoscatur, ut ipsemen Arift, de declarat in lib. de sensib[us], & sensib[us] c. 4. non est intelligendum de sensib[us] externis, internis, & sensib[us] c. 5. neque est intelligendum de sensib[us] externis, qui n[on] percipiunt a sensibus externis, qua ab internis quoque non co- locantur, nec datum objectum ab internis sensibili, quod sub aliquo exteriorum non cadat; sed praecepit hec divisi[us] datur in ordine ad sensus externos.

Intra admittentes species est adhuc differentia, ut explicit illa- rum quidditatem, quadam enim veteres documenti, species ita illas corporeulas quedam a corporibus egredientiam, & pervenientiam ad sensus, & aliorum concordanter esse qualitates, fed ejusdem rationis cum qualitatibus sensibilibus, ita ut species calor sit calor, albedi- nis, & fere & de fugulis, licet in effigie remillori; ita Valle lib. 2. contr. c. 26. & Celsus Mancinus lib. de Sympathia Platonica c. 5. At Complut. dipl. 18. de An. q. 3, qui quamplures alias Thomistis citant, volunt ipsiem esse eadem omnino naturam obiectu numero, ut species albedinis v.g. sit eadem numero albedo, qua est in parte, fed cum h[ab]at differentia, quod in parte habet esse natura- tenui, in sensu haber eti intentionale, quare tota differentia, quae reperitur inter speciem, & obiectum secundum ipsos, se tener non quidem in sensitia, & quidditate, sed in modo ostendit; idem etiam docent de speciebus intelligibiliibus substantiaz. Frequen- tius, & ab omnibus ferè ampliata sententia, est, species ita esse qualitates alterius omnino rationes, & naturae ab objectis, esse quae representant.

3. Dicimus primò, dari species sensibiles in sensibus internis, &

35 Sensibilia communia, quinque numerantur ab Aris. scilicet ovis, numerus, figura, magnitudo. Alii pauciora placent, motus, & quietem removentes, sive ali ut Perspectivi planisignari, scilicet diffiantur, sicut discretionem, aperi- & curvitudinem, &c. Verum quia in divisionibus juxta va- sas acceptiones possunt plura, & pauciora membra referenti, a diviso Arisito, jam eis in scholis recepta, non est eis cur ab illis sentientia recedamus. Primum, ergo signatur motus, qui vix, & tactu percipitur, ut patet similitudine de auditu, & factu, nam aliquatenus cognoscimus per sonum, & odorem, sensibile a nobis recedat, vel accedit, item & gustu, ut cum buce in ore movemus, hoc autem non est intelligendum for- maliter, quasi vox verò formalitas motus, quo confitit in illo speculo explicato dip. 15. Phys. quæst. 1. cadit sub sensu, sed materialiter, prout dicta partes illius fluentes succipiuntur; & per- ceptu percipitur memoria administriculù ad motum reducturum, & tempus, quod materialiter coincidit cum motu. Se- quando, et quies, nam oppositorum est eadem disciplina; quod tamen non debet intelligi formaliter. Ut dicit Simeonius, motus

ratione non debet intelligi formaliter, ut dicti simplices motus privationes, sed materialiter pro permanentia rei in eodem statim, quo pacto dicit quid positivum. Tertio, ponitur numerus, materialiter, sumptus percipitur etiam ab omnibus; diximus materialiter, ut significat res numeratas, nam si formaliter sive numeretur, ut dicti collationem rerum numeratarum ad invicem, videtur ad omnibus percipi ratio rationis, ut ait Arift. *scilicet* 30. proposito. Quarto, est figura, quia à vīlo & à tālo cognoscitur, ut ait & ad hanc rediucuntur alperitas, curvitas, rectitudi, & similia. Per perfectivis numerata, sunt enim species quadam figurarum; & hec esse non debet accipi formaliter, quia ut sic dicit reflexio, sed materialiter pro partibus rei figuratae sic inter se dispositas. Tandem numeratur, magnitudo, quae etiam ab eisdem sensibus cognoscitur; & ad hanc pertinent dilatatio, & situs, nisi hunc ad garum velutum redire. Ceterum ex sensibili commone programmatum emitat speciem dicentes infra q. 5. art. 2.

Q U A E S T I O N E V.

In dentis, & quid sine species sensibili.

Per species sensibiles intelliguntur qualitates quedam prodiciae in medio potissimum diaphano ab objectis sensibus filium uitium organorum potentiarum sensitivarum inclusivae, quae qualitates sunt ex natura representative objectorum, a quibus producentur; unde etiam sensus picture, eo quod rem spectandam exhibantur, unde etiam sensus figuratus, similacra, idola rerum sensitibilium; dicuntur etiam sensus non quidem ut *Quae* (quoniam etiam possunt parcer) *Quae*, ut dicescum, primario tamen sunt instituti ad representandas objecta) fed et *Quibus*. Solent etiam nuncupari species intentionales, non eo sensu, quo entia rationis dicuntur habere esse intentionales, sed quo realitate objectorum; tum quia concurrunt ad cognitionem sensitivarum, quae dicuntur intentio. De istis species, primo numerum existentiam, an datur, deinde quid sint; in sequentibus pollicetur causa, et mutua investigabimus.

37 Prima opinio negat dari *has species sensibiles*, vel *universaliter tam in sensibus externis, quam internis*, vel *saetem licet admittantur inter se*, tollit tamen ab externis; *citantur Porph. lib. de templo Plotin. ensim. 4.lib. 5. Dur. 2.lib. 3, qu. 6. Gabr. qu. 2. Ocham. 2. qu. 1. 5. Bucat. 3. de An. Piccol. lib. 2. de hum. mente cap. 8. Contar. i. anima.isticus q. 9. Provenzal. lib. de sensibus cap. 7. Gani. lib. de hum. & speciebus cap. 27. & seq. Dand. 2. de An. digredit. 3. quidam ali. Secunda. & communis sententia species *huius* admittuntur.*

Prima responsio de seQUIT dum adiungatur in duas.

vel enim est vera actio de genere actionis, & hoc necessariò explicit terminum productum, vel actio grammaticalis, quo sensu auctis virales actiones immanentes nuncupantur, & hoc est fatum, tum quia etiam illi aucti per veram actionem producuntur; tum non quia transmutant, sed immanenter, at obiectum has imagines extra se causant, etiam in ipso oculo; & tandem negari nequit, quia imagines obiectus sunt ab aliis enatates, five vocentur actiones, five effectus obiectus, & has imagines nos dicimus esse species sensibiles obiecti. Secundum etiam responsum nullum habet fundamentum, qui ut dicitur concil. sive, fuit alterius, non ejusdem rationis. Tuin quia aer non est tuseptius coloris, qui corpus mixtum auctum temporemento primarium qualitatem exigit pro subiecto, non pura elementaria. Neque dicas hoc verificari de colore primario, non de secundario ab alio productio. Nam si sunt ejusdem rationis, idem etiam exponunt libetum est eidem temperamenti. Solet etiam hanc confluere pluribus rationibus probari; sed infra cum de munieribus harum specierum agemus, illas examinabimur, & principiū disput. seq. n. 6. art. 2.

41. *Dicimus 2. species fenisibus non esse corporula subfiantalia, sed qualitates de prima, vel tercia specie, alterius rationis, & imperfectiores propriis objectis;* ita communis cum Scot. cit. praeferimt. d. 13. §. *De scandala,* & d. 44. qu. 3. A. & d. 45. qu. 2. ad quod non sint corporula qualia dicta, prob. quia ab objectis productur, quae accidentia ex dictis qu. praec. tunc quia daret naturam penetratio corporum, tum illorum cum medio, tum inter se, nam in qualibet parte mediis reperiuntur simili fuisse species diveriorum objectorum; tum cum fenisibus ipsis, nam species in potentibus recipiunt ergo non sunt corporula subfiantalia, sed accidentia, non quidem de predicatione quantitatis proper cunctem rationem, quia scilicet comprehendentur in eodem subiecto, sed de predicatione qualitatis, ac de prima, vel tercia specie juxta dicta dip. 7. Log. qu. 2. art. 2.

Secundo quod sint alterius rationis ab objectis, docetur a Scot. d. 3. q. 9. l. & prob. ex Arist. de An. 121. & 128. ubi species vocat formas fine materia, non loquuntur autem de materia partis, quia difficulter accidens est etiam fine haec materia, cum sit forma complexa, neque de materia inhalacionis, qua haec communis est omnibus sub accidentibus, etiam ipsi speciebus, per materiam ergo intermixta naturam realem qualitatis sensibilis, & quae deficit species. Tum quia contraria in lumine nequeunt simili esse in eodem subiecto naturaliter, sed species summi albi, & summi nigri pollunt esse in eo dem medio, vel organo, quia pollunt utrumque simile videre. Tum quia species stent in ferenda recipiuntur, ergo si species nigri in oculo efficit nigredem, ipsa permanente in oculo umbras nigrae apparet, ut pacet, cum in oculo aliquis noxius humor defundatur, tunc enim annua ejusdem coloris cum illo humor cernuntur. Tum quia in unius color alterius finalis producitur, certi si nigrum opponeretur proprie nimis, albido nivis deberet cauare in nigrum aliisque albedinem quantumcumque remifiari, & nigredo illa aliquam nigredinem in nive, & consequenter tam nix, quam nigrum illiciunt forent remisifera, quam antea, & quod contra experientiam immo videatur nigrius proprie nivem: nam oppofita juxta le pofta magis eluculent.

42 Rep. Complut. Hoc omnia convenire obiectis non ex proprietate naturae absolute, sed ut habeat esse reale, & modum effendi naturalem, non tamen ut habent modum effendi intentionalem, ideoque possunt species contrarium finem illa in eadem potest. Sed in primis, passiones, quae à quidditate profundi, temperant comitatum ipsam quidditatem, qualcumque effendi modum habent, quia est causa praecisa passionis, ut quidditas est in ea efficiens hominis, qua ut sit causa risibilitatis, ubicunque est haec efficiens, tempore habebit annexam risibilitatem, ergo quia contrarietas est quedam proprietates albedinis, & nigredinis ab illarum quidditatibus profluen, si species habeant eadem quidditates, habent etiam eadem proprietates, & repugnantes. Tum quia ideo species albedinis per ipsos est efficiens alter color & omnia alia predicata quidditativa, quia haberat representantem albedinem secundum illa predicata, ergo quia representant non solum secundum predicata quidditativa, sed etiam secundum alia, que illi convenienter in esse reali, ejusnam illa predicata de-

Q U E S T I O N

De causa materiali, & effectiva sensibilium specierum.

Tum quia quando corrumptur albedo , non soluta corruptum modus effendi naturalis , fed totaliter defruit , etiam quoad quidditatem , quam habebat a parte rei : ita etiam quando destruuntur species albedinis , totaliter corruptum , ut nihil eius remaneat in rerum natura , ergo neque habuit eadem numero naturam cum albedine licet diverso modo effendi , alter eadem quidditas numero efficit destruenda , & adhuc exiferet , quod impicit . Neque recursus ad diversitatem modi effendi : quia hoc non falsat contradictionem ; nam species illa secundum totam uitatem , & elleniam , quam habet a parte rei , corruptum : hic facint , quae dissimilans disp.11.Phylo.9.& disp.5 de Gen.y.7 offlendunt idem nullo pacto post novam productionem terminante adhuc existens , vel destruit in uno loco , & non in alio . Et maximè appareat in-

A B T C U L U S . I

*Assignatur causa materialis sensibilium specierum, ubi de u
specie cum potentia.*

45 Per causam materialem, ut innuiimus, non intelligimus materiam partis, hac enim carent omnia accidentia, sed formam materiam in qua, seu infinios subiectum: Hoc autem est Arriaga disp. 4. de An. et c. subiect. ponitur materia prima respectu specierum exterorum [enfum tam in homine, quam in brutorum] respectu vero specierum internum in homine ab eodem agnoscitur, in brutorum autem ipsa anima. Ab aliis subiectum ponuntur spiritus animales, citantur ad Averfa pro hac opin. Dur. Hugo de Victoria, Avic. Riccard. Caproel. & alii. A quibusdam agnoscuntur organa ipsa fennium, prout dicunt partem illam corporis a facultate animae informatum, ab aliis totum coniunctum in parte corporis organica, & anima facultate.

46 Dicendum est tamen, species sensibiles, & ut in subjecto fundari in medio proportionato, & ultimata vel in ipsis potentiis sensitivis totalibus, & complectis, ut dicunt quid constitutio ex parte illa organica corporis, & animae facultate, vel in parte organicâ corporis, non in materia prima, autanima, vel spiritu bus Solis, è quorum subiectorum potentia vere educantur. Conclusio habetur à Scot. i. d. 3. qu. 6. M. & d. 4. f. 5. C. probatur autem primo, quod recipiuntur in medio proportionato, nam species visibilis in aere, & in aqua recipiuntur similiter species corporis; item probabile est species itas, & etiam internum fernum in spiritibus recipi, ut nota Averro. qz. 32. fct. 4. quantum existentes in sensibus externis species recipiunt, & ad internos confluente (sunt enim ferri in continuo agitacione) species deferunt internis sensibus, unde videtur interire tanquam medium ; eo vel maxime, quod ex agitatione spirituum, variat excitantur sensations in nobis, requirunt enim ad actus potentiae sensitivae, unde si quis oculis apertis dormiret, recipere species, non tamen cauferet visio propter auditum spirituum impedimentum. Non sunt autem spiritus illi ultimata subiecta, quia species recipiunt in eisdem potentias, à quibus debent sensations procedere, cum concurrent particulariter ad producentium actiones spiritus aemam non sunt potentiae sensitivae, nec ab ipsis actionibus immediate dimanaat. Negat in materia prima recipiunt immediate, quia ex dictis in Phyc. & in lib. de Gener. in ventibus datur forma corporatis. Similiter negat debemus a terre recipi immediate in anima sensitiva, nam accidentia materialia subiectant immediate in quantitate, vel faltem illam supponunt in subiecto ex dict. 3. Phyl. Qu. 3. at anima non recipit in quantitate, sed illam s' apponit in corpore pro altera parte, ergo potius debent haec species collocari in corpore, quam in anima recipiunt igitur immediate in potentia sensitivis, à quibus actu elicuntur.

47 An autem infusa tota potentia complete, an folum organica corpora, & ipsa mediante tunc compouit, eum dubium, unde ipse Ductor varius est locutus, nam in i.c. docere videtur potentiam completan habere speciem, quia huc recipitur in parte corporis organica, non in toto compoito, hoc item videtur impinguere in d.1.i. q. un. & i.d. 3.i. q. 7.ad t. primae opit. in ap. 4.c. & aliis etiam videatur alterare, species in toto coniuncto propter ipsum immutari. Et certe sunt rationes pro utraque parte valde probabiles nam quod immediat in potentia completa fundetur, suadet potest, quia species intelligibilis in intellectu immediate recipiuntur, qui et potentia effectiva actus, ergo idem de specie sensibili dicendum: cum tamen Aris. sapientem potiam patib obsecundum recipiendo speciem, quod de potentia completa intelligi debet tunc quia species debet actuare potentiam, ut ad elicitionem actionis exeat actio immanens, ergo in ipsa potentia completa species debet inesse.

48 Ex altera parte funderi fatis probabilitate potest, quod in for-
lo organo pro altera parte corporis fundentur, quod tenet Barg-
i, d. 3. quæst. 6. p. Ad rationes alterius opinionis, quia accidentia
sunt, quæ immediate consequtantur totum compituum, in pli-
etiam immediate recipiuntur, tales sunt lenitatiæ, & ad-
passiōnem, at que competunt ratione corporis, denominant quic-
dem totum coniunctionem, non rancam illi immediate in fun exi-
dit. Disp. 7. Phys. q. 13. art. 17. at hæc species ratione seculi for-
marunt corporis pro altera parte, quia si oculis post mortem retinie-
ret eandem diaphanitatem, vere posset in ipso imprimi specie-
visibilis, non enim impedit mors, & inanimatio oculi, quia etiam
in aere omnino inanimato recipiuntur, ergo etiam quando anima
m sit vivum, species recipiunt in parte organica corporis, non
tunc conjunctio, patet conq[ue]sta, quia hac ratione abdulebit in con-
tore pro altera parte, non in tuto completo; tunc quia si h[ab]eret
non est, deberet species generari tum in parte organica, quæ
est subiectum aptum, & proportionatum, tunc in potentia com-
pleta. Unde ad rationes illatas dici posset cum Susto sufficer-
presentiam speciei in parte organica, quia intrinsecus compit
tentius sensibus completat, ratione cujus dictatur pati ab objec-
to, & immaterialiter operari. Si quis autem altereret nervum ven-
torum non subiectum capax species, nollet informer anima; non
Maltrix. En Relatio de ratione corporis.

posset satis evidenter impugnari, idcirco problematicè hanc partem tuemur.

49 Tandem, quod educatur de potentia subiecti, patet, quia totum esse speciem est quid causatum, non quidem per veram creationem, nam agens creatum nequit creare, ergo per veram eductionem de potentia subiecti, ad quam non requiritur alteratio prava, & successio temporis, ut pater de lumine. Complut. disp. 18. de An. quid. 4. autem species obiecti dupliciter considerari, vel in esse entitative, & reali, vel in esse cognoscibili, primo modo concedatur eae de potentia subiecti, quia illa accidens, non tam in secundo sensu, nisi identice, quatenus esse, cognoscibile est identificatur cum esse entitative, & reali. Verum vel hoc est cognoscibile in specie est formaliter ens realis, a parte rei, vel solum identice, non secundum, quia per ipsos nihil aliud dicit, nisi etiament, & quidditatem obiecti, que est formaliter ens, non identice; si primum, ergo vel erit substantia, vel accidens, in hac enim ensadequata dividitur, non est substantia, quia identificatur cum esse accidentaliter, quod fabitantur nequit convenire, ergo erit accidens, & consequenter eductum de potentia subiecti, & inherentia. Praeterquammodum haec responsio fundatur in illo dicto, quod species si eadem obiecti quidditas secundum modum effendi intentionale, quod supra impugnatum n. 42. Et tandem magis, urchetur de speciebus sensibilibus, illas enim sunt species accidentium, ergo hinc consideratur quod secundum modum effendi, five quadrum quidditatem, & etiamen, semper erunt accidentia, accidens autem de sua ratione formaliter est inherens, & est subiecti potestitia educibile.

50 Ceterum hujus occasione videndum est, quo padio ex potentia, & specie fiat unus; Thomistae enim ut est videre apud Compl. cit. et Joan. de S.Thom qu. 6. de Anart. 3. alterum speciem five intelligibilis dupliciter fumi, & formaliter. Et hoc modo dicit etiamen obiecti preciam, & suram vel materialiter, quandoque dicit etiamen etiamen cum modo effendi naturali, vel intentional, ita species Gabrieles, quia Michael cognoscit Gabrielem, formaliter et eadem species, quia Gabriel seipsum cognoscit, quia dicit etiamen etiamen, at materialiter differunt, quia in Michaela est accidens, in Gabriele est substantia: & consequenter dupliciter species unitur potentia, vel ut species est formaliter, & sic unitur in esse entitative, & representativo, vel secundum esse materiale, & etiamen, & sic unitur per inherentiam, quia species, de qua loquimur, est etiamen accidens. Et quod secundum intelligibilitatem fit ab uno per inherentiam difficitur, probant, quia species in esse entitative dependet a potentia; at secundum esse intentionale non dependet, quia ut sic dicti obiecti quidditatem, quia non accipit esse aliquod a potentia; tum quia secundum istud esse specificat potentiam, & actuam, illamque determinat, non secundum illud esse, tum quia quando potentia non operatur, ad eum unio inheret, per entitatem, non ramus in esse intelligibili, ergo hinc unio est illa difficitur; quando vero operatur, tunc modo uno modo uniri debet cum potentia, quia ut operetur, debet potentia praedupponit actus a specie, non ratione eius, quod est, fit ratione eius, quod continet, scilicet obiecti quidditatem.

quod enim, ut ratione eius, quod continet, tricit obiectum representati, à quo actus specificum representari, sicut ratio alter operatur in se, et, ut si calefaciens, & alter ratione eius, cuius vices gerit, id est ratione virtutis animae, vel dignis; tum quia si è esse accidentale est materialis species, ut species est, & haec de ratione formaliter debet uniri potentia, certa alia erit unio inhaesiva, & alia unitio in esse reprezentativa, illa erit per accidens, haec per se. Adiun Compl hac unionem potentiā *five* (*enfūta*), *five* intellectiva, species, & obiectum fieri unum per identitatem realē admittentem tamē distinctionem realēm, non adiunam, sed potentialē, quia ratione possunt denuo separari; & in hoc sensu explicit propositionem illam facta vulgatam ex Averroë deflantum. *Ex potentia, & obiecto fieri magis unum, quam ex materia, & forma, quam nunquam ex unione sibi materia evadit, & sit forma, vel è contra; at potentia, fit obiectum, & in illius transformatur in esse taliter representativa: videturque haec opinio habere indumentum fieri modicūdum ex parte.*

51. Hæc doctrina multa conuenit falla; & primo distinctio illa spe-
cifici, prout dicunt essentia objecti, & ut dicit modum elendi, jam fuit
q. præc. refutata. Tum essentia quia species v. g. Gabrielis si formaliter
ter dicta existimat, & quidditatem Gabrielis, formaliter erit subficien-
tia, quia Gabriel secundum propriam essentiam est in predicamento
substantia, nam illa essentia ut sic, non ut habet modum elendi
realem, includit conceptum substantiae spiritualis, ergo nullo pacto
poterit nisi in predicamento accidentis, quemcumque modum
elendi de novo recipiat, pater confut. nam prius non variauit
ad variationem posterioris, neque eadem res etiam secundum diversas
formalitatem posset ad duas predicationes spredare ex dictis dis-
p. 6. Log. qu. 2. & 4. Tum quia falsum est genus intelligibilium esse dif-
fertur a generi entitatum, immo cum intelligibilis esse dif-
fertur a generi entitatum, immo cum intelligibilis est fit passio-
ens, quia est per se primo intelligibilis, erit per se primo ens.
Tum quia ut dicitur qu. feq. species non est essentialem objectum,
sed imago, & similitudo objecti, non formalis, sed virtualis, ergo non
est eadem objecti essentia. Deinde falsum est, specimen dupliciti reali
unioni unitri potencie, sed flatim ac potentiam informat ut acci-
dens, intelligitur, etiam unita in ratione intelligibilis, cum fit una
entitas simplex, nec posset modo secundum unam formalitatem,
modo secundum aliam uniti; verum et tam, quod illa uno